

KRAKOVSKÉ LEGENDY

CRACOVIA

WYDAWNICTWO WAM

WŁ. REYMONTA

AL. ADAMA MICKIEWICZA

Kochanowskiego
Czarna-
wiejska

KARMELICKA

Park Jordana

Akademia
Gómiczo-Hutnicza

Oleandry
Irgardena

Czysta
Krup
Skarbowa

Raj-
ska
Szujskiego

Studencka
Kapucyńska

Kadrówki

3-go Maja

J. PIŁSUDSKIEGO

Nowy

Focha

Stadion
KS CRACOWIA

Kaluży

Smo-
leńsk
Retoryka

Świat

Fałaka

Kraszewskiego
Filarecka

Lowiecka

Syrokomil-
skiego
Moraw-
skiego

ZWIERZYŃCIECKA
POWIŚLE

Miasko
Salwatorska
Prusów

Włoczków
Tatarska

9
4
TADEUSZA

KOŚCIUSZKI

MOST
M. KONOPNICKIEJ

Dębiki

TYNIECKA

Madaliń-
skiego
Powroź-
nicza

Zarkowa
Bulwar
Sando-
mierska
Poleski

Dział Droga

Zagrody
Szwedzka
Rolna

Rynek
Dębicki
Różana
Pułaskiego
Wasilew-
skiego

J. Kiliń-
Zduńska
skiego

ROND
GRUNWAL

Dębicka
Opronców
Poczty
Gdańskiej

MONTE CASSINO

Wyrzana
Bulhaka
KRAKÓW
DĘBNIKI
Wierzbowa

O WAWELSKOM DRAKOVĚ

pravdepodobne niekedy medzi rokom 600 a 800 si miesto, na ktorom je postavený Krakov, vybral jeden zo starých slovanských kmeňov. Nebolo vybrané náhodne, pretože ľudia pred stáročiami hľadali pre svoje obydlia výhodné miesta, ktoré sa dali ľahko brániť. Práve také našli na širokej rovine, cez ktorú pretekala rieka Visla, a nad jej nivami sa dvíhalo vysoké vápencové návršie, nazvané neskôr wawelské. Na tomto návrší bol postavený obranný zámok a pri jeho úpätí vzniklo veľké mesto. Jeho kráľ sa volal Krak a práve od neho je odvodený názov Krakov.

Wawelské návršie sa nám dnes nezdá nejako zvlášť vysoké, ale pred stáročiami sa Krakov zámok vypínal vysoko nad svojím okolím. Skaly, na ktorých bol postavený, boli plné puklín a ukrývali hlboké jaskyne. V jednej z nich mal svoju skrýšu obrovský drak. Drak alebo vospával, alebo sa napchával zásobami až dovtedy, kým si ľudia nepostavili svoje obydlia v blízkosti jeho brlohu. A možno prišiel, až keď sa v okolí objavili stáda domácich zvierat. V každom prípade sa jedného dňa na svitaní objavil pri Visle a od toho času už každý deň požieral dobytok a ovce. Vraj unášal aj mladé dievčatá, zvlášť si pochutnával na mladých slobodných pannách. Obyvatelia sa báli vychádzať z domov. Mesto začalo žiť v strachu, ba niektorí z osadníkov sa už chystali, že ho opustia.

Kráľ Krak si uvedomil, že ak sa mu nepodarí draka premôcť, bude musieť opustiť založené mesto a stratiť

osídlené zeme. Dal si zavolať žoldnierov a najudatnejších rytierov a sľúbil, že dá ruku svojej dcéry a svoje kráľovstvo tomu, kto draka zabije.

V kronikách sa zachovali správy, že nikomu z tých, čo sa pustili do boja s drakom, sa nepodarilo zvíťaziť. Obyvatelia žili v čoraz väčšom strachu a bezmocne sa prizerali, ako drak požiera ďalšie zvieratá a unáša posledné dievčatá. Jedného dňa sa u kráľa Kraka prihlásil mladý obuvnícky tovariš, ktorý sa učil šiť topánky pre krakovských mešťanov – hovorili mu Skuba. Mladý tovariš povedal kráľovi, že veľmi túži oženiť sa s kráľovskou dcérou, a preto draka zabije, ale aby to mohol vykonať, potrebuje veľmi veľa síry, ovčích koží a baranieho loja. Kráľ Krak rozkázal, aby dodali tovarišovi všetko, čo si zažiadal. Skuba sa zatvoril vo svojej izbe a celú noc usilovne zošíval prinesené kože, naplnil ich sírou a srst dobre natrel lojom. Pred svitaním zavolať kráľovskú stráž, aby mu pomohla vyniesť na breh Wisly obrovského barana. Drak sa prebudil ako obyčajne, na svitaní, vyšiel z jaskyne a s potešením zhltol pripravené jedlo. Namiesto zasýtenia odrazu zacítil v bruchu pálavu, akoby mu tam horel oheň, ktorý každú chvíľu vzbĺkol. Síra ho páčila v útrobach. Drak sa pokúšal uhasiť horúčosť,

vrhol sa do rieky Wisly a začal hltavo piť. Pálava však neprestávala, a tak pil a pil visliansku vodu, a brucho sa mu nadúvalo a nadúvalo, až mu prasklo.

Keď sa kráľ Krak dozvedel správu o zabití draka, veľmi sa zaradoval. Obuvník Skuba sa stal hrdinom šťastných obyvateľov mesta, ktorým sa opäť vrátil pokoj. Kráľova dcéra sa tiež potešila. Pomyslela si totiž, že je dobré mať múdreho a šikovného muža.

V krakovskom nárečí sa dodnes na označenie bystrých ľudí,

ktorí si vedú obdivuhodne poradiť v ťažkých situáciách, občas používa slovo „skubany“, ktoré odvodzuje svoj význam od šikovnosti obuvníka Skubu.

Po drakovi dodnes zostala obrovská prázdna diera – nazýva sa Dračia jaskyňa. Možno do nej vojsť pri návšteve Wawelského zámku. Pri rieke, na prechádzke po nábřeží Visly, krakovské deti obdivujú jeho železnú sochu, z ktorej v pravidelných intervaloch šľahá oheň a straší tých najmenších.

Wawelský drak je dnes známym a obľúbeným maskotom Krakova. Temer každý turista si ho odnáša so sebou, keď sa vracia domov.

Po prehliadke dračej jaskyne čaká na prehliadku celý Wawel – klenotnica polskej kultúry, hrdosť celého národa.

Obsah

Spomedzi mnohých krakovských legiend a mýtov vám táto knižička predstavuje výber desiatich, od najstaršej o wawelskom drakovi, až po najnovšiu o krakovskom čakrame.

WAWELSKÉ NÁVRŠIE
– NÁBREŽIE VISLY
O wawelskom drakovi

3

RÍNOK
*O dvoch vežiach Kostola
Mariackeho*

9

RÍNOK – PLAC MARIACKI
O „hejnale“ z Veže Mariackej

13

ZVERNICA
O koníkovi Lajkoníkovi

19

RÍNOK
*O holuboch z Krakovského
rínku*

25

WIELICZKA – SOLNÁ BAŇA
O prstehi svätej Kingy

31

WAWELSKÁ KATEDRÁLA
O srdci zvonu

37

KAZIMIERZ
O židovskej svadbe

43

SALWATOR
*O chudobnom huslistovi
a Božom milosrdenstve*

49

WAWELSKÝ ZÁMOK
*O krakovskom čakrame
– posvätnom kameni Indov*

55

*Tieto legendy nám priblížia magické, fascinujúce mesto
s vyše tisícročnou históriou.*

*Kto chce poznať dušu Poľska,
nech ju hľadá v Krakove.*

Legendy prerozpráv
Zbigniew Iwański

Ilustrácia a grafický návrh
Anna Kaszuba-Dębska

Odborná spolupráca
Prof. dr hab. Michał Rożek

Preklad
PhDr. Jana Domsová

Počítačové spracovanie a obálka
Sławomir Onyszko

© Wydawnictwo WAM 2006

ISBN 83-7318-782-0

Projekt bol realizovaný
s finančnou podporou
mesta Krakov

WYDAWNICTWO WAM
ul. Kopernika 26 • 31-501 KRAKÓW
tel. 012 62 93 200 • fax 012 429 50 03
e-mail: wam@wydawnictwowam.pl

OBCHODNÉ ODDELENIE
tel. 012 62 93 254, 012 62 93 255, 012 62 93 256;
fax 012 430 32 10
e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

INTERNET
<http://WydawnictwoWam.pl>
tel. 012 62 93 260

Tlač a väzba
Drukarnia Leyko

Cmentarz Rakowicki

Kleparz
Rębców

Nowa Wieś

Piasek

Stare Miasto

Nowy Świat

Wawel

Stradom

Kazimierz

Ludwinów

Dębniaki
Ogródki działkowe

Zakrzówek

MATECZNY

Podgórze

Łagiewniki

Stadion KS Cracovia

Stadion KS Cracovia

Stadion KS Korona

Stadion KS Korona

Park Jordana

Park Jordana

Park Jordana

Park Jordana

Park Jordana

Park Jordana

KAZIMIERZA WIELKIEGO

KRÓLEWSKA

CZARNOWIEJSKA

WE. REYMONTA

J. PIŁSUDSKIEGO

KOSCIUSZKI

TYNIECKA

M. KONOPNICKIEJ

MONTE-CASSINO

KAPELANKA

KOBIERZYSKA

KAPELANKA

KOBIERZYSKA

J. BROŻKA

KOBIERZYSKA

AL. J. SŁOWACKIEGO

Łobzowska

AL. A. MICKIEWICZA

AL. A. MICKIEWICZA

AL. A. MICKIEWICZA

AL. A. MICKIEWICZA

AL. A. MICKIEWICZA

AL. A. MICKIEWICZA

AL. A. MICKIEWICZA

AL. A. MICKIEWICZA

AL. A. MICKIEWICZA

AL. A. MICKIEWICZA

AL. A. MICKIEWICZA

AL. A. MICKIEWICZA

AL. A. MICKIEWICZA

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

AL. J. SŁOWACKIEGO

Spomedzi mnohých krakovských legiend a mýtov vám táto knižka predstavuje výber desiatich, od najstaršej o wawelskom drakovi, až po najnovšiu o krakovskom čakrame.

- O wawelskom drakovi
- O dvoch vežiach Kostola Mariackeho
- O „hejnale“ z Veže Mariackej
- O koníkovi Lajkoníkovi
- O holuboch z krakovského námestia
- O prsteni svätej Kingy
- O srdci zvonu
- O židovskej svadbe
- O chudobnom huslistovi a Božom milosrdenstve
- O krakovskom čakrame – posvätnom kameni Indov

Tieto legendy nám približujú magické, fascinujúce mesto s vyše tisícročnou históriou.

Kto chce poznať dušu Poľska, nech ju hľadá v Krakove.

WYDAWNICTWO

KRAKÓW
rok założenia 1872

ISBN 83-7318-782-0

9 788373 187825